

2. Украина разрешит двойное гражданство. DW, 2019. URL: <https://www.dw.com/ru/%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D0%B8%D0%BD%D0%B0>.

3. Система прав і свобод людини і громадянина. Правовий статус людини і громадянина. Розділ курсу ДО. uapravo.com, 2020. URL: http://www.uapravo.com/hro/text.php?lan=rus&id=4215&id_book=4212&id_parent=4212&id_vid_res=17.

КЛЮЧОВІ АСПЕКТИ РЕФОРМУВАННЯ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ПРЕЗИДЕНТОМ

Мельничук Я. В.

студентка III курсу юридичного факультету

Науковий керівник: Мельник О. М.

кандидат юридичних наук, доцент

Міжнародного економіко-гуманітарного університету

імені академіка Степана Дем'ячука

м. Рівне, Україна

Одна з основних і найбільш відомих рис Української децентралізації – утворення громад замість міст, селищ і сіл.

Відповідно до Конституції України систему адміністративно-територіального устрою України складають: Автономна Республіка Крим, області, райони, міста, райони в містах, селища і села [1].

Місцеве самоврядування в Україні – це гарантоване державою право та реальна здатність територіальної громади – жителів села чи добровільного об'єднання у сільську громаду жителів кількох сіл, селища, міста – самостійно або під відповідальність органів та посадових осіб місцевого самоврядування вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції і законів України [2].

Як відомо Президент Володимир Олександрович Зеленський Указом № 73/2021 створив конгрес місцевих і регіональних влад. Також закликав Верховну Раду ухвалити зміни до Конституції стосовно децентралізації [3]. Пропонувалось змінити адміністративно-територіальний устрій таким чином: найнижчий рівень – громади, вони складаються в округи, остання ланка – області. АРК також має залишитись окремою одиницею.

З поміж науковців це питання постало предметом дослідження у працях Р. Безмертного, В. Бобиренка, О. Бабича, І. Грицяка.

Отже, важливо постає спроба дослідити дану проблему, та знайти оптимальні варіанти для вирішення посталою питання для України.

Актуальність мого дослідження полягає в тому, що Україна може опинитися за крок до узурпації влади владними органами, оскільки Президент фактично призначає свого «наглядаючого» за містом, за районом, за областю.

Варто зауважити, що правки до Конституції, які змінювали б адміністративно-територіальний устрій України, викликають не тільки багато запитань, а й відвертий подив у експертного середовища. Як наслідок може бути не тільки окремий статус Донбасу, а й будь-якої іншої області. Це запускає погану ланцюгову реакцію. Як слушно зазначив В. Бобиренко, міняти Конституцію потрібно, але щоб під виглядом децентралізації не запровадили приховану автономію, тобто щоб децентралізація не була де-факто автономія. В унітарній країні не може бути інших мілітарних формувань. Зміни не стосуються децентралізації. Про неї навіть і не згадується. «На даний час районна обласна рада, як і органи місцевого самоврядування можуть висловити недовіру голові відповідної районної чи обласної адміністрації, після цього голову мають знімати. Після змін все відбуватиметься навпаки – той, хто був головою адміністрації і буде префектом, отримує можливість за рішенням Президента усувати від повноважень голову громади чи раду» – підсумував В. Бобиренко.

Зовсім нове для української політики латинське слово «префект». Це нова посада – той, хто її обійматиме, має бути «представником держави в округах і областях. «Зміни можуть породити конфлікт між Кабінетом Міністрів і Офісом Президента та знову запустити роботу двох центрів виконавчої влади. Тому префекта має призначати уряд. Не вважаю доречним призначення префекта на рівні району (округу), бо там відсутні необхідні функції. Тобто в даному випадку ми бачимо бажання вибудувати нову вертикаль влади, а не децентралізувати її. Органи місцевого самоврядування та посадові особи місцевого самоврядування обрані громадою, територією, то чому один префект може вирішувати його долю» – у своєму виступі зазначив экс-представник України в Тристоронній контактній групі в Мінську Р. Безсмертний [4].

Відповідно до проекту закону, Президент має право зупинити повноваження голови громади, місцевих, окружних чи обласних депутатів – якщо місцеві чиновники ухвалять рішення, яке, на думку префекта, порушуватиме Конституцію і загрожуватиме Україні.

З чого можна сказати що його пропозиція не відповідає потребам суспільства, Конституції та законам, оскільки повноваження сільського, селищного, міського голови відповідно до ЗУ «Про місцеве самоврядування» припиняються у випадках:

1) його звернення з особистою заявою до сільської, селищної, міської ради про складення ним повноважень старости;

2) припинення громадянства України або виїзду на постійне проживання за межі України;

3) набуття громадянства іншої держави;

4) набрання законної сили обвинувальним вироком суду щодо нього;

5) набрання законної сили рішенням суду про притягнення його до відповідальності за правопорушення, пов'язане з корупцією, яким накладено стягнення у виді позбавлення права займати посади або займатися діяльністю, що пов'язана з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування;

6) набрання законної сили рішенням суду про визнання його недієздатним, безвісно відсутнім чи оголошення померлим;

7) його смерті, що має наслідком звільнення його з посади [2].

3 огляду на вищенаведене можна дійти висновку про те, що вдосконалення інституту самоврядування та потребує врахування позитивних здобутків зарубіжних країн у цій сфері. Основні норми, закладені в проекті змін до Конституції України – у загальних рисах відповідають європейській практиці діяльності представників виконавчої влади на місцях, але потребують додаткової деталізації. На нашу думку – нагляд має здійснюватись на підставі єдиного критерію – дотримання права (законності), та здійснюється при застосуванні форм, чітко визначених правом, без втручання Президента.

Література:

1. Конституція України // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> // ст.133

2. Про місцеве самоврядування в Україні // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#top> // ст. 2, 42.3, 79¹

3. Указ Президента України №73/2021 Про Конгрес місцевих та регіональних влад при Президентові України // URL: <https://www.president.gov.ua/documents/732021-36833?fbclid=iwar0idsztvatvgdgbjeale9dmzvxfhkrbva17oem2ualstvdgp4u0bt8wma>

4. URL: <https://suspilne.media/5077-decentralizacia-ci-zmicnenna-vertikali-analiz-zmin-do-konstitucii-vid-romana-bezsmertnogo/>.